PRESSITEADE

Eesti Vee-ettevõtete Liit

4.11.2026

LÄHENEV TALV PANEB VEETORUD PROOVILE: KONTROLLI, KAS SINU KODU ON KÜLMADEKS VALMIS

Just nüüd on õige (viimane) aeg vaadata üle kodused veesüsteemid, sest esimesed tõsisemad külmad ei pruugi enam kaugel olla. Kui veetorud kulgevad läbi jaheda keldri, paiknevad välisseina läheduses või on ebapiisavalt soojustatud, võib pakane põhjustada veekatkestuse ning halvimal juhul ulatusliku veekahjustuse.

Eesti Vee-ettevõtete Liit (EVEL) kutsub koduomanikke üles võimalikke külmumisriske ennetama juba praegu, mil puuduste kõrvaldamiseks on veel aega.

Sügisel pöörame tähelepanu katustele, küttesüsteemidele ja akende tihendamisele, kuid veetorustik jääb sageli tagaplaanile. Ometi ei pruugi külmumisrisk avalduda esimeste miinuskraadidega, vaid alles pikema külmaperioodi jooksul, mil torustik ja seda ümbritsevad konstruktsioonid järk-järgult jahtuvad.

„Koduomanik ei pruugi igapäevaselt mõelda sellele, kust tema veetorud kulgevad või millistes tingimustes need asuvad. Ometi võib piisata ühest soojustamata torulõigust või külma õhku läbilaskvast keldriaknast, et tugevama pakasega tekiks tõsine probleem. Seepärast soovitame veesüsteemid üle vaadata juba sügisel, kui võimalikke puudusi on veel lihtne kõrvaldada,“ ütleb Eesti Vee-ettevõtete Liidu tegevjuht Raili Kärmas.

Külmakahjustus võib ilmneda alles sulailmaga

Kui torustikus olev vesi külmub, suureneb selle ruumala ning torustikus võib tekkida surve, mis kahjustab toru või selle ühenduskohti. Eriti ohtlikuks võib olukord kujuneda siis, kui jääummistus takistab vee liikumist ja rõhk tõuseb toru suletud osas.

Kahjustus ei pruugi aga kohe nähtav olla. Alles siis, kui jää sulab ja veevool taastub, võib kahjustunud torustikust hakata vett lekkima. Seetõttu ei tähenda külmaperioodi möödumine alati, et oht on

möödas. Kui torustik on olnud külmunud, tuleb selle seisukorda jälgida ka pärast sulamist ning veenduda, et kusagil ei esine lekkeid.

Külm võib torudeni jõuda nii maja seest kui ka maa alt

Ka köetavas majas võivad veetorud külmuda, kui need paiknevad külma eest ebapiisavalt kaitstud kohas. Külmumisrisk sõltub nii torustiku asukohast, paigaldusest kui ka ümbritsevatest tingimustest.

„*Torustiku külmumisoht ei sõltu ainult välistemperatuurist, vaid ka sellest, kus torud paiknevad ja kui hästi need on külma eest kaitstud. Näiteks võivad probleemid tekkida hoone vundamendi läbiviikudes, kütmata keldrites ja garaažides, aga ka pinnases paiknevate torude puhul, kui nende kohal ei ole piisavat kaitsvat pinnasekihti. Oluline on mõista, et torude soojustamine aeglustab jahtumist, kuid ei pruugi pikaajalise pakase korral külmumist ära hoida. Seetõttu tuleb riskikohti hinnata tervikuna ja vajadusel kasutada täiendavaid külmakaitsemeetmeid*," selgitab Kärmas.

Tähelepanu tasub pöörata ka hoovi sissesõiduteedele ja muudele aladele, kus pinnas on tihenenud või torustiku kohalt on lumi eemaldatud. Lumi toimib loodusliku soojusisolaatorina ning aitab vähendada pinnase läbikülmumise ohtu. Kui torustiku paiknemine või sügavus tekitab kahtlusi, on mõistlik küsida nõu spetsialistilt.

Kuidas kaitsta torustikku ja veearvestit külma eest?

Enne talve tuleks kontrollida torude soojustuse seisukorda ning takistada külma õhu ligipääsu torustikule. Kui toru paikneb pikka aega külmas keskkonnas, võib lisaks soojustusele olla vajalik täiendav külmakaitse, näiteks nõuetekohaselt paigaldatud küttekaabel.

Erilist tähelepanu vajab veearvesti. EVELi varasemate soovituste kohaselt peaks arvestit ümbritsev temperatuur olema vähemalt +2 °C. Kui veearvesti asub külmas keldris või veemõõdukaevus, tuleb veenduda, et see on piisavalt kaitstud. Külmakahjustuse tõttu võib arvesti muutuda kasutuskõlbmatuks ning selle asendamisega võivad kaasneda kulud.

Suvila ja maakodu puhul ei piisa alati vee kinnikeeramisest

Talveks tühjaks jäävad suvilad, maakodud ja muud hooned vajavad eraldi tähelepanu. Kui hoonet ei köeta ega kasutata, võib torustikku ja seadmetesse jäänud vesi külmuda ka siis, kui veevarustus on peakraanist suletud.

Seetõttu tuleb veesüsteem vajaduse korral nõuetekohaselt tühjendada. Lisaks torudele vajavad tähelepanu boilerid, WC loputuskastid, äravoolud ja muud vett sisaldavad seadmed. Nende ettevalmistamisel tuleb lähtuda tootja juhistest ning vajadusel kasutada spetsialisti abi.

Veearvesti või plommitud ühendustega seotud toimingud tuleb eelnevalt kooskõlastada kohaliku vee-ettevõtjaga.

Samuti tasub mõelda sellele, kes märkaks võimalikku leket ajal, mil hoones kedagi ei viibi. Pikalt avastamata jäänud veekahjustus võib kujuneda märksa ulatuslikumaks kui õigel ajal märgatud torustikurike.

Kas tead, kust oma kodus vesi kinni keerata?

Torustiku külmakaitse kõrval on oluline valmisolek võimalikuks avariiks. Kui toru puruneb, võib vee kiire sulgemine oluliselt vähendada veekahju ulatust. Seetõttu tasub juba enne talve kontrollida, kus asub peakraan, kas sellele pääseb kiiresti ligi ja kas sulgventiil on töökorras. Kui majas elab mitu inimest, peaksid kõik täiskasvanud pereliikmed teadma, kuidas vajadusel veevarustus sulgeda.

Kui toru on juba külmunud, ära tegutse uisapäisa

Kui kraanist enam vett ei tule, tasub esmalt selgitada, kas tegemist on piirkondliku veekatkestuse või kinnistusisese probleemiga. Selleks võib kontrollida kohaliku vee-ettevõtja teateid või uurida, kas ka naabritel on veevarustus häiritud.

Kui on alust kahtlustada torustiku külmumist, ei tohi toru hakata sulatama lahtise leegiga ega kasutada muid ohtlikke kuumutusvõtteid. Külmunud toru võib olla juba kahjustunud ning sulamisel tekkiv leke põhjustada täiendavat kahju.

Kui toru seisukord on teadmata, külmumine on ulatuslik või on alust kahtlustada purunemist, tuleks vajadusel veevarustus sulgeda ja pöörduda torutööde spetsialisti poole.

Oluline on teada ka vastutuse jaotust. Kinnistusisese veesüsteemi korrashoid ja külmakaitse on üldjuhul kinnistu omaniku ülesanne. Täpne vastutus sõltub siiski liitumispunkti asukohast, kehtivatest tingimustest ja konkreetsest olukorrast. Seetõttu ei pruugi iga külmunud toru või veekatkestuse kõrvaldamine kuuluda vee-ettevõtja kohustuste hulka.

Talveks valmistumisega ei tasu oodata esimeste tugevate külmadeni

EVEL soovitab koduomanikel võtta veel enne püsivate külmade saabumist aega oma veesüsteemide kontrollimiseks. Üle tasub vaadata torude ja veearvesti külmakaitse, valmistada talveks ette harva kasutatavad hooned ning veenduda, et vajadusel saab veevarustuse kiiresti sulgeda. Sageli piisab väikestest, õigel ajal tehtud parandustest, et vältida talvel märksa suuremaid probleeme ja kulutusi.

Lisainfo:

Eesti Vee-ettevõtete Liit
Kadi Truuleht, kommunikatsioonijuht
Tel: +372 520 6600
E-post: kadi.truuleht@evel.ee
Koduleht: www.evel.ee

Illustreeriv foto: CanvaPro / Axel Makhalov